— ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME —

NR. 2 VÅR-SOMMER 1995 27. ÅRG.

8. MAI - 1945 - 95

Over det ganske land ble 50-års dagen for krigens slutt behørig markert. Kl. 12.00 ringte kirkeklokkene over hele landet, og det ble fulgt av 2 minutters stillhet. - Slik også ute hos oss.
Kl. 14.30 var det bekransing ved minnestøtten ved kapellet v/Evert Knutsen. Et tyvetalls offiserer fra hær og heimevern dannet militær æresvakt. Evert er selv reserveoffiser i heimevernet. Han la ned krans og holdt følgende tale:

For ca. 5 år siden sto jeg her med en krans for å markere 50 årsdagen for en av de aller mørkeste dager i vårt lands historie.
I dag, drøyt fem år etter er vi igjen samlet, for å markere kanskje den aller mest gledesfylte dag i Norges nyere historie, 50 årsdagen for frigjøringen fra den tyske okkupasjon og avslutningen av den 2. verdenskrig i Europa.
Den 2. verdenskrig krevde 55 mill. menneskeliv og 9500 nordmenn fikk aldri oppleve den freden og friheten de kjempet for i løpet av 5 lange år, på slagmarken, i konsentrasjonsleiren, eller på det åpne hav.

Heller ikke det lille samfunnet her ute på Skjernøy kom fra 2. verdenskrig uten dype sår. Skjernøyfolk deltok på mange fronter fra krigens første til siste dag. Med øyas nære tilknytning til havet falt det også i manges lodd å seile i konvoi, med de kolossale påkjenninger dette innebar. Flere fikk også føle konsentrasjonsleirens umenneskelighet. To kom aldri tilbake til Skjernøy. Trygve Kristensen falt i kamp på Odderøya 9. april 1940. Norvald Jenssen krigsforliste 21. desember mellom Gibraltar og England.

Til s. 2.

Fra s. 1

De representerer begge sin del av det offer som var nødvendig for at man den 8. mai for 50 år siden, igjen kunne heise det norske flagget i et fritt land.
La oss i dag minnes disse to ved å legge ned denne kransen, og samtidig legge oss på hjertet hvor dyrebar vår frihet er.

Evert.

50 års minne

Vi feirer i år 50 års minne for avslutningen av den andre verdenskrig, og for Norges frigjøring etter drøye 5 års tysk okkupasjon. Jeg har selv ikke opplevd krigen, men som en tidlig utgave av årgang 1946, kan det vel sies at man i det minste har vært en del av fredsrusen.

50 år er svært kort tid i historisk sammenheng, men i et menneskeliv er det en lang epoke. Mange av dem som var med i Norges kamp for å gjenvinne sin frihet, eller som fikk prøve de verste sider den menneskelige natur kan fremvise, er for lengst borte. Og de øvrige begynner å trekke på årene. Kanskje er denne markeringen en av de siste store offisielle markeringer av frigjøringen, mens de som deltok aktivt fremdeles er blant oss.

Med den aller største respekt og ærbødighet for Deres innsats for fred og frihet, og for de lidelser og prøvelser de ble utsatt for, synes jeg det er på sin plass ved denne anledning å gi et kort resyme over de skjernøyfolk som spilte en aktiv rolle i krigen. Jeg har samlet inn de fleste data i egen regi, og ber om unnskyldning for de navn jeg måtte ha forbigått.

Trygve Kristensen falt i kamp på Odderøya 9.april 1940, altså på krigens første dag.
Norvald Jenssen omkom ved krigsforlis ombord i "Annavore" 21.12.1941 mellom Gibraltar og England. Han var kaptein ombord.

German Gabrielsen ble arrestert for illegalt motstandsarbeide og satt ca 2 år i den velkjente konsentrasjonsleiren Sachsenhausen. Han kom hjem med"De hvite bussene". German Gabrielsen er død.

Gunnar Pedersen deltok i kampene på Odderøya i aprildagne 1940. Gunnar Pedersen døde for kort tid siden, 95 år gammel. Hans kone Gunda bor i Skjernøysund.

Edgar Berge deltok i den norske hær under kampene i Norge i april 1940. Han ble senere arrestert for illegalt motstandsarbeide og sendt til konsentrasjonsleiren Natzweiler, en av krigens skrekkleire, såkalt "Nacht und Nebel". Han kom i krigens sluttfase til konsentrasjonsleiren Dachau, og kom hjem med"De hvite bussene". Edgar bor som de fleste kjenner til på Berge.

Karl Karlsen kjempet i den amerikanske hær, først i Europa og deretter i Asia. Han bor sammen med sin søster på Rosnes.

Hjalmar Tørresen kjempet i den amerikanske hær, som fører av landgangsfartøy. Han bor i sitt hjem på Farestad.

Arnfinn Syvertsen seilte som kaptein gjennom hele krigen uten ferie. Øvrige kommentarer er vel unødvendige. Han bor sammen med sin kone på Farestad.

Fors. s. 5

SKJERNÖYPOSTEN
- ORGAN FOR SKJERNÖYFOLK UTE OG HJEMME-

Redaktør: Sigurd Aalvik
Tlf. 38 26 86 11
I redaksjonen: Håkon Karlsen,
Tlf. 38 26 85 41
Georg Walvick Tlf. 38 26 86 36
og Norvald Jenssen.
Tlf. 38 26 86 75
Adr.: Skjernøy, 4500 Mandal.

Postgirokonto: 0802 5425368

Kontakt i USA:
Mrs. Agathe Thompson
865 Buck Rd., Stone Ridge
N.Y. 12484

Abonnementspris pr. år kr 40.-
USA $ 8.-

Vi er i slutten av mai og gjøken galer i grønne lier, og havet ligger speilblankt og den første makrellen er kommet på dekk.
Det er ikke blitt det helt store, mest dagsfangster fra 200 til 500 kg., men de heldigste har hatt fangster på 1200 til 1400 kg. som er levert til Fiskernes Salgslag i Mandal. Den første makrellen ble betalt med fra 20 - 25 kr. pr. kg. til fisker, og fangstene ble tatt 5 - 6 timers kjøring av land.
Ellers var det en periode veldig godt med lyr og sei på garn, helst på grunne boene. Det var mye åte i sjøen som fisken gikk og beitet på, og det ble da tatt fangster på 300-400 kg. Men så kom groe og alger i sjøen, og åta og fisken forsvant, og garna ble slyete og fisketomme.
Rekefisket i Mannefjorden er slutt for i år, men det blir tatt gode fangster i dypa og på Revet. Og nå til sommeren øker også etterspørselen etter denne havets delikatesse, som er en lettvint rett å servere på fine sommerkvelder, nam - nam, rene festmåltidet.

Ellers er det nok også i sommer noen som vil prøve seg etter laksen, med krokgarn og kilenot.
Og i år må en for første gang betale kr. 180.- for å få lov til å sette ut garna, og en må ha beviskort med seg på sjøen, som en må vise oppsynet som bevis på at gebyret er betalt, ellers blir en anmeldt. Dagbok må også føres hver dag, antall fisk og kilo. Dager en ikke får noe må også noteres, og sendes inn til miljøvernet for fiske etter endt sesong, ellers blir en utestengt fra fiske neste år. Ja, en kan spørre seg selv om det er bryet verd med alt arbeidet for de 10-12 fiskedagene med krokgarn som en har lov til. Men det skaper i alle fall arbeidsplasser i miljøverndepartementet, og ellers alle som har med statistikk å gjøre.
Vi vil så ønske alle leserne en god sommer, med mange fine turer på sjøen - og god fiskelykke. ---

---

Umiddelbart etter høytideligheten ved minnestøtten den 8. mai, var det fredsgudstjeneste inne på kapellet ved prost Kolberg. Det var en verdig og fin minnestund.
Han var inne på at det var skrekkelig spennende dager i begynnelsen av mai i 1945. Det var ca. 450.000 tungt bevepnede tyske soldater i Norge. Var det blitt kamp for å gjenerobre landet, ville det blitt et fryktelig blodbad.
Heldigvis ble det ikke det. Vi fikk landet vårt frelst og fritt tilbake igjen, og det må vi vise stor takknemmelighet for.
"--- Har den Herre stille lempet, så vi vant vår rett ----"

Ungdomsforeningen

Nå står sommeren for døren og arrangementer i sommer er Ungdomsforeningens kakeutloddning i kapellhagen 17.juni og fisketuren blir fredag 30. juni. Tar med at det er Skjærgårdsgustjeneste i Juvika 25. juni.

Lørdag 25. Mars var det den årlige utloddningen med inntekt til kapellet og det kom inn ca: 25 000 kr som riktignok var litt mindre enn i fjor men som likevel er st veldig bra resultat.

Vårfesten var 28. april, da var det også litt mimring fra krigsårende. I forrige nummer nevnte vi at det var startet opp et barnekor. De skal synge på utloddningen 17. juni så alle som ikke har hørt dem før kan da få anledning til å dem.

En liten informasjon om Skjernøy Kapell er for sommeren blitt satt opp på alle oppslagstavlene og er som følger:

Skjernøy kapell

er bygd i 1913 og innviet til kirkelige handlinger. Kateket Kobr var en av initiativtakerne til å få igangsatt byggingen av kapell Tomten ble gitt av Kristen Wilhelmsen, og kapellet ble reist byggmester Gustav Olsen - en del av arbeidet ble også utført dugnad (legging av takstein, frakting av materialer etc).

Finansieringen foregikk gjennom gaver og innsamlede midler.

Altertavlen inne i kapellet er malt av Kastrud, og skipet (3-mastred barkmodel) har Martin Pedersen Walvig laget i 193

Storesalen har ca. 100 sitteplasser. Skjernøy Kr. Ungdomsforening er eier av kapellet, hvor det året rundt er stor aktivite spesielt i vinterhalvåret. Søndagskole, yngres, barne- og ungdomskor, eldres hyggestund, onsdagsmøter er blant arrangementene som foregår på kapellet. Gudstjenester holdes vanligvis tredje hver søndag gjennom hele året.

SKUK

S.K.U.K. - forkortelse for Skjernøy Kristelige Ungdomskor. Historien til SKUK er ti år gammel. Koret ble startet i 1984 av Øyvind Braadland. Senere har flere dirigenter ledet koret. Tormod Lindland, Trine Krå, Allison Rudd og Stein Austrud har alle dirigert SKUK. Dirigentjobben følger egentlig med til organiststillingen i Harkmark, Holum og Skjernøy menighet. Koret har fungert i alle de ti årene siden det ble startet bortsett fra ca 1/2 år, da det var problemer med å skaffe dirigent. I 1991 overtok Jan Erik Tallaksen stillingen som organist i Harkmark, Holum og Skjernøy menighet og dermed også jobben som dirigent for SKUK.

Medlemstallet har vært litt varierende, men det har nå stabilisert seg på ca 11 medlemmer. «Kompet» vårt består av Rolf Christian Aalvik på bass og Jan Erik Tallaksen på piano. Selv om vi ikke er så mange, synger vi mye rundt i forskjellige forsamlinger. Perioden 1993-94 sang vi nærmere 30 ganger på møter, fester o.l.

Vi har øvelse en gang i uken med påfølgende bønnemøte. Når det gjelder bønn, er det noe vi i koret setter høyt. Før vi skal synge på forskjellige steder prøver vi å ta oss tid til å be for sangen, møtet, menneskene som kommer osv. Vi har alle et ønske om at sangene våre kan bringe fram budskapet om Jesus Kristus på en klar måte. Det beste komplimentet vi kan få er når mennesker sier at de kan se at vi mener det vi synger. Vi vet at Gud kan og vil bruke oss når vi synger. Ofte gir Han oss ord og tanker i forbindelse med sangene, noe vi ofte deler med forsamlingen. Vi er også nå i gang med å lære inn noen enkle dramastykker som vi kan bruke når vi er ute og synger. Det er vårt ønske at vi av og til kan fungere som et team som synger, har vitnesbyrd og drama. Vi ønsker å benytte anledningen til å takke alle dere som har spurt oss om å komme og synge. Det har vært en glede! Med ønske om Guds velsignelse i det nye året.

Hilsen alle oss i SKUK

«Det brenner en ild som himlen har sendt. Det brenner en ild som Jesus har tent. Det brenner en ild i hjerter som tror. En ild som skal spres til alt folk på jord!»

KOMMUNEDELSPLANEN FOR SKJERNØY VETATT.

Angående kommunedelplan for Skjernøy kan vi kort berette følgende: Mandal Bystyre vedtok planen 1/6, med stor enstemmighet. Bare på enkelte punkter ble det litt diskusjon. Der er noen få endringer, uten at vi skal konkretisere det nærmere her. Men hovedtrekkene i planen godkjennes, slik som arealgruppa og allmøtet har gått inn for.

Det har vært arbeidet med dette i over 4 år og nå foreligger altså resultatet. Det vanket mange lovord i bystyret for grundigheten planen var blitt gjennomført med.

FORS. S. 8

Forsettelse fra side 2

Peder Pedersen seilte som kaptein under hele krigen, over Atlanteren og i Stillehavet. Han ble tildelt en spesiell anerkjennelse for redningsmanøvrer av sjefen for den amerikanske Stillehavsflåten. Peder Pedersen er død. Hans kone Ingeborg bor i Mandal.

Olaf Knutsen seilte som styrmann på "Ketty Brøvig" som ble kapret av det velkjente kaperskipet "Atlantis" utenfor Madagaskar i 1941. Ble derfra sendt i tysk fangenskap. Etter noen måneders fangenskap ble han sendt hjem. Olaf Knutsen er død. Hans kone Ragnhild, min mor, bor i Skjernøysund

Håkon Karlsen seilte i handelsflåten. Han ble siden utdannet som skytter i Camp Norway i Canada. Han seilte på flere båter helt til krigens slutt. Han bor på Rosnes.

Theodor Pedersen seilte som styrmann. Bortsett fra noe utdannelse seilte han under hele krigen. Theodor Pedersen er død.

Reimot Dyrstad seilte som maskinist i det aller meste av krigen. han var blant annet med under intense bombeangrep i Midt-Østen. Reimot Dyrstad er død.

Pål Pedersen seilte i handelsflåten som styrmann under hele krigen. Også han er død.

Kristian Berge seilte som maskinist, og var ute under hele krigen. Båten han var ombord i ble skadet og lå lenge i Alexandria i Egypt. Kristian Berge er død. Hans kone Martha bor på Rødsteinen.

John Bø Wilhelmsen seilte som matros størstedelen av krigen. Han døde i 1977. Hans kone Alfhild bor på Farestad.

Peder Walvik seilte som stuert ombord i "Rio Verde", en stykkgodsbåt. Han var ute under hele krigen. Peder Walvik døde for få år siden.

Petrus Pedersen var krigsseiler i handelsflåten. Han omkom ved en ulykke under krigen.

Johan Jacobsen var skytter i handelsflåten. Også han er død.

Johan Kristiansen seilte som matros under hele krigen, for det meste i konvoifart. Mens han var i New York, ble båten torpedert og 21 mann mistet livet. Johan var ombord i flere båter. Han bor sammen med sin kone på Farestad.

Krigen krevde mye av dem alle, lidelser, fornedrelser og enorme psykiske påkjenninger, under krigen for dem selv, etter krigen også for deres pårørende. Vi bøyer oss i ærbødighet og takknemlighet for hva de har gjort for oss andre, og håper at vi og fremtidige gererasjoner også er villige til å gjøre en like helhjertet innsats for Norge, om det en gang til skulle bli nødvendig.

Evert Knutsen

Evert Knutsen har en artikkel om 50-års minnet for avslutningen av 2. verdenskrig i dette nr. Her nevner han de aller fleste som deltok, mer eller mindre aktivt, enten i 1940 eller senere i krigen. Vil bare få lov til å komme med et par små tillegg.
For uten German Gabrielsen og Edgar Berge som var med i hjemmefronten og ble arrestert og sendt til Tyskland, var også Rasmus Rosnes med. Karl Kristiansen var med i aprildagene, helt opp til Åndalsnes, til kapitulasjonen i Sør-Norge. Andreas Karlsen ble mobilisert den 9. april og reiste med en tropp oppover i landet, men her kom det ikke til kamp.

Guttorm Jenssen var i marinen den 9. april. Ble tatt til fange og satt på Sola et par månder. - Noen andre var muligens implisert på en eller annen måte.
Men en kategori som nok har vært litt oversett er sjømannskonene og deres nære pårørende. Det var nok tunge år for mange av dem, både psykisk og økonomisk. De fortjente i sannhet en medalje, så godt som noen. -- Men endelig tok det da slutt og jubelen brøt løs - den 8. mai for 50 år siden.
Vi hadde en stor markering her på øya for 10 år siden, 40 år etter frigjøringen. Vi hadde en nokså fyldig dekning av det i Skjernøypostens vårnummer for 1985.

Som Evert ganske riktig nevner, blir dette sansynligvis siste offentlige, store markering for krigens slutt - i hvertfall med gjenlevende av noen som deltok den gang.
Vi har skrevet så pass mye om dette for at dere som er unge i dag skal få et visst kjennskap til det som skjedde for mer enn 50 år siden, og om de fra øya som var med da det gjaldt. Tusenvis av norske kvinner og menn var villige til å gå inn i kampen for å frigjøre Norge, og for mange - altfor mange, kostet det livet.
Frihet og selvstendighet er ikke selvsagte ting (se bare rundt i verden i dag). Den har sin pris, og det kan jo tenkes at det atter en gang vil bli nødvendig å forsvare vår selvstendighet. La oss håpe at de som er unge da, vil være like villige til å slutte opp - som de var for 50 år siden, for å bevare Norge fritt.
"--- Også vi når det blir krevet---" H.K.

Bjarne Christensen hadde et fint dikt til 40-års markeringen på kapellet for 10 år siden, og vi mener det er like aktuelt i dag. Vi har fått lov til å gjengi det her:

Norge mitt land, fagrest av alle,
stig du av havet mot snøkledde breer.
Fra fjell og til fjord,
i lier og daler
pyntet i vårens grønnende flor.

Landet er vårt, det er mitt og ditt,
fedrenes arv fra tidligste tider.
Båret av troen om frihetens arv
om stolthet og ære
et land og et folk å få være.

I dag skal vi stanse i tiden å minne
at frihet er mer enn arv og drømmer.
Da vi den mistet, og så hva vi tapte.
Den kostet langt mer
enn vi da kunne fatte.

Da landet ble tatt av tyske soldater,
og flaggstangen stod der så naken.
Da demret et alvor så tungt og svært,
vårt fedreland var okkupert.

Da våknet og tentes en ild som brant,
som tyskerne ei kunne slokke.
Landet er vårt og det vil vi eie.
Troen på seier skal ingen rokke.

Frihetens kamp ble lange år,
som varte i hele fem.
På havet kjempet de norske skip,
og mange kom aldri frem.

I Norges skoger og fremmede land,
i fengsel og fangeleirer.
De kjempet og led for Norges sak,
med troen på frihetens seier.

Landet ble langsomt vårt eget,
det lysnet mot frihetens år.
Til 8. mai kom med svaret,
krigen er slutt, - seieren er vår.

Nå minnes vi frigjøringsdagen
og takker for landet er fritt.
Men bøyer vårt hode og hedrer,
de falne for hva de har gitt.

Den slekt som levde og kjempet,
i krigens tunge år.
Den svinner av, er snart borte,
tilbake er minnenes tiår.

Men dette som hendte i Norge
skal gies den kommende ætt.
En takk og en ære til landet,
og til dem som gav oss vår rett.

Og derfor vi samles i glede
for Norge, vårt flagg og vår jord.
På fedrenes arv vil vi bygge
langt her oppe i høye nord.

DET VAR I KRIGENS TID 2.

Forrige nummer begynte vi en ny serie "I krigens tid" hvor Alf Pedersen forteller. Denne gang handler det i sin helhet om "torpedokjøttet".

Ja, det var Rolf Walvik og jeg, vi lå med bakker, tror det var julaften 1942, vi lå med bakker norden på Ryvingen og det var mye fisk å få og det var nokså tung sjø, men stille vind. Da vi var kommet ned mot Sandviken (lykt) så smalt det. Vi merket hvordan det sjog i båten - det var riktig et kraftig smell.
Vi så også et kraftig lysglimt i retning rett ut av østre Kråge så smellet kom nok derfra. Det viste seg at det var en stor båt med kurs vestover som var blitt truffet av en torpedo som lagde et stort hull i babord side, så ubåten som hadde avfyrt torpedoen hadde faktisk ligget mellom båten og Vengelsholmen.
Det var jo enda mørkt og vi gjorde oss ferdig med bakkene og gikk til Mandal for å levere fisken. Det var jo mye juletorsk. Vi så ikke mer til den torpederte båten da, men så ut på ettermiddagen kl. 13.30 - 14.00-tiden, da jeg skulle levere noe torsk til Ryvingen, så var det kommet en livbåt inn til Andorsengårdsbryggen, ved allmenningen der (ved S-laget nå). Denne livbåten skulle nå avgårde igjen, og den ble rodd for den hadde ikke motor. Da spurte de oss om vi ville slepe dem ut. Vi slepte dem ut til Risøbank, og da vi kom dit fikk vi jo se denne torpederte båten som var satt på grunn inne på sanden. Det var et veldig hull i siden på flere meter, vi kunne kjøre inn med båten hvis vi ville. Hullet måtte vel være midt på båten. Her lå kassene og sjogde ut og inn gjennom hullet sammen med høyballer og smørbutter. Kassene inneholdt forskjellige slags hermetikk av kjøtt. Båten kom fra Danmark.
Vi kjørte så hjem, var inne hjemme med min søster som også skulle feire julen hos oss, likeså min far som også var med fra byen.
Så kjørte jeg deretter til Ryvingen for å levere torsk og post, da fant vi noen kasser på vei ut. Og når vi kom ut til Ryvingstranda så sto det svære stabler med kasser på brygga. Vi kjørte så ut i Slettingsundet, Lille Slettingsund, så utenfor Slettingen. Der lå kasser over alt, tett i tett, men det var tung sjø, men heldigvis ikke noe vind. Likevel var det ikke så lett å komme til kassene på grunn av sjøen og alt høyet som lå og fløt. Høyballene gikk i filler når vi kom inntil så det var vanskelig å holde propellen ren for høy. Det var hermetikkasser og smør, ja smør i store stamper. Vi lastet opp båten halvfull. Det var nokså sent når vi kom hjem og det var blitt mørkt. Vi stablet kassene i sjøbua.
Neste dag (1. juledag) var det på'n igjen tidlig om morgenen før det var lyst og vi plukket kasser. Så mye mat har vi aldri hatt noen jul før. Vi hadde hummer, torsk og så all den hermetikken, den lignet litt på den jædersylten vi får i dag. Andre bokser inneholdt oksekjøtt. Nesten hele familien var ute og samlet kjøtt. Mange kasser gikk i stykker før vi fikk dem ombord i båten.
Vi hadde et stort antall samlet i Bokstuvågen, men det meste her fikk vi ikke beholde. 2. juledag var det tykk tåke og Rolf og jeg skulle stable kassene vekk så ikke tyskerne skulle finne dem.
Det var meningen å stable kassene inn i "Kirken" (Ura) for å gjemme dem vekk. Vi hadde tidligere gjemt dem så noenlunde vekk, men da vi kom ned der sto det to tyskere der som hadde funnet kassene.

Fors. neste side.

FORSATT FRA FORRIGE SIDE.

Det var en tysker der som var så flink til å fiske og han holdt seg mye i Bokstuvågen med bakker som han hadde laget av ståltråd, piggtråd o.l., og han hadde sikkert sett oss når vi kom inn med kassene dagen i forveien. Vi ble omtrent arrestert. Hadde nok blitt det også hvis det ikke var for Harry Walvik. Han fikk sett oss komme slukkøret opp med to tyskere bak, og fikk da ringt til lensmannen og meldt fra om kassene som vi hadde funnet. Men han sa ikke hvor mange, for vi hadde haugevis med kasser andre plasser også. Heldigvis var Harry hjemme da, trur han jobbet som elektriker i Kristiansand. Hvis han ikke hadde fått ringt (eneste hus med telefon) - alle var blitt oppfordret til å melde fra om de hadde funnet noe - så hadde vi sikkert åket inn. Så kom Malvin Berge med hest og kjerre og vi måtte bære dem opp til strandveien og laste dem på. Vi fikk riktignok hver vår kasse for jobben, men som sagt hadde vi haugevis gjemt unna tidligere. Kassene ble kjørt opp til Høgevarden hvor tyskerne var stasjonert, men så var det en eller annen tysk høyere offiser som hadde funnet ut at de hadde så mye hermetikk på Høgevarden, så de fikk ikke beholde det heller.
De måtte kjøre all hermetikken til Mandal. Men vi hadde hermetikk i mange år. Vi hadde mange gjemmesteder, hogde opp gulvet i skjulet og gjemte en hel del der og vi gjemte en hel del i løene og ute på forskjellige plasser. Etter krigen fant vi fremdeles boksene i urer og under steiner.

XXXXXXXXXXXXXXXXX

KALKING AV FARESTADKJØDNA.

Det ble etter opplysning fra Bjørn Vikøyr søkt om kalktilskudd fra fylket.
Dette ble innvilget, men de stilte som betingelse at vi måtte selge fiskekort hvis vi satte ut fisk.
Med disse opplysningene ble det sendt brev til samtlige grunneiere. Vi fikk da negativt svar fra tre grunneiere. Disse var ikke interessert i mere trafikk av folk rundt kjødna og heller ikke salg av fiskekort.
Dette gjorde at vi skrinla hele planen inn til videre.
Men vi har ikke gitt opp helt ennå, for vi ønsker jo alle å få bedret vannkvaliteten i kjødna.

Hilsen
En av grunneierne.

KOMMUNEDELSPLANEN. forsatt fra side 4.

Forutsetningen i planen var vel i hovedsak å få adgang til mer boligbygging, og da kanskje helst i Farestad/Rosnes områdene, men også ellers på øya. -- Men for at det skulle skje var det nødvendig at kloakkplanen ble godkjent. Alrede før jul ble det vedtatt i bystyret at det skulle omprioriteres penger som var planlagt for Kleven/Gismerøya, samt Frøyslandsområdet, til Rosnes/Farestad kloakken på tils. kr. 3.3 mill. Med dette trodde vi at bevilgningsspørsmålet var avgjort. Men så viste det seg at disse kostnadene ikke dekket alle sideledningene, som forutsetningen var. Etter mye arbeide og kontakt mellom Skjernøy Vel (som nå har overtatt planarbeidet) og myndighetene, ble det tilleggsbevilget kr. 1.5 mill. for å dekke disse utgiftene. Så nå står det tils. ca. 4,85 mill. til disposisjon tilkloakkarbeidet. Vi kan gjenta ordrett noen av vedtakene som er gjort: Planen for kloakkutbygging på Farestad og Rosnes utvides til også å omfatte sideledninger til hovedledningen, som vist i Skjernøyplanens tekstdel vedtatt av allmøtet. Og videre: Dersom det oppstår tvil om fortolkning av planen, skal tekstdelen, vedtatt av lokalbefolkningen, legges til grunn. -- Så dermed ser det ut til å ligge ganske greit an, men det forutsettes at grunneierne stiller seg positive til avståelse av grunn til disse ledninger.

Fors. s. -10

STRANDNELLIKEN.

Av Th. O. Berge. Med tillatelse av Randi Hofflie.

Ja, strandnellik er jeg, og navnet forteller,
at her hvor kysten mot havet heller
her skal jeg leve og her skal jeg dø,
for neste år å spire fra et etterlatt frø.

Jeg står meget beskjeden her i havkantbrynet
hvor intet stenger for himmelsynet.
Jeg trodde såmen kun Vår Herre det var
som tenkte på meg og den blomster jeg bar.

Men Vår Herre som skapte deg, har sagt:
"Forakt ikke en liten blomst som meg".
Ha takk for du husket dette ord,
og sammen med Krag så min plass på jord.

Jeg vil fortsatt stå her på stranden arme
og lade Vår Herres sol meg varme.
Moralen skal være: Beskjeden tilværelse
kan være den største til stor belærelse.

xxxxxxxxxx

SMÅNYTT FRA ØYA

17. mai ble feiret på tradisjonelt vis. Tog rundt øya, kransnedleggelse ved minnestøtta av Torgeir Berge, gudstjeneste, med kaffe og kaker etterpå.
Kafè på skolehuset, med kiosk utenfor, idrettsleker og rebusløp. Etterpå premieutdeling i kapellet til barna. Dyrstad fikk andre nappet i vandrepokalen i rebuskonkuransen, som må vinnes 3 ganger. Også Rosnes har 2 napp i pokalen. En vellykket dag, godt med folk og fint vær. ----

Vi vil minne om at turen med Skjernøy Vel blir søndag 13. august. I år går turen til Knaben. De er alltid interessante disse turene, så vel møtt den dagen. ----

Det er også meningen å prøve med en Skjernøydag igjen i år. Ingenting er ennå fastlagt, men det vil i tilfelle bli noe mer begrenset enn forrige gang. ----

Gunnar Pedersen, Skjernøysund døde 25. mars, 95 år gammel. Han var således øyas eldste innbygger. Gunnar var i Amerika i sin ungdom, men kom hjem og giftet seg og bosatte seg i Skjernøysund. Han arbeidet på Mandal Reperbane helt til han ble pensjonist. Drev siden med litt fiske og annet hobbyarbeide. Han var frisk og rørig helt til det siste. Vi lyser fred over hans minne. -----

Helga Jenssen døde 19. mai, 90 år gammel. Også hun var i Amerika i sine unge år, og der traff hun Arthur som ble hennes mann. De kom hjem til Norge og giftet seg og Arthur bygde nytt hus på Farestad. Der har så Helga bodd siden. Hun var glad i blomster og hagen hennes var en fryd og se når alt sto i sommerens skjønne flor. De var også begge glade i musikk og det var det mange som fikk glede av . - Helga bodde der alene etter Arthur døde og bare det helt siste bodde hun på De Gamles Hjem i Mandal. Vi lyser fred over hennes minne. -----

Kommunen har besluttet å anke saken om krambubrygga og veiretten ned til denne. Saken kommer opp for lagmannsretten, forhåpentlig i løpet av sommeren. ----

Det vil bli nontert en ny radiomast på lauåsen. Den eksisterende mast er på ca. 45 m. den nye vil bli på 60 m. Det blir for Telenor mobil, Netcom GSM og NRK. Dessverre neppe for TV2.
Også i Reimert Berges skau vil det bli satt opp en mast for mobiltelefon. Så der skulle bli god dekning på dette området.------

Blir det kiosk på Farestad?
Ivar Kristiansen har satt i gang innredning av deler av Paul Kristiansens uthus for oppstarting av kioskdrift. Et positivt tiltak, som sikkert vil dekke et behov, etter at "krambua" ble nedlagt. Etter planen skal kiosken åpnes nå i sommer. Vi ønsker lykke til med dette sommertiltaket.------

Vi gratulerer hjerteligst Randi Ullestad og Bjørn Vikøyr med en gutt den 22/4.----
To gamle fra øya er gått bort i år og to barn er blitt født. - Slekt skal følge slekters gang.--

12. mars var det barnedåp på kapellet, foreldre; Elin og Jan Øystein Dyrstad. Barnets navn; Truls.----
Og 5. juni var det igjen barnedåp. Foreldre: Randi Ullestad og Bjørn Vikøyr. Barnets navn; Aslak. Dåpen ble her forrettet av misjonsprest Ullestad, som var bestefar til barnet. Vi gratulerer både foreldre og barn.--------

Svanemor og svanefar viste seg i Våa 1. pinsedag med 4 små unger, som hun har ruget ut på en holme i Ystevåa. La oss håpe de får lykke av dem. - Samme dag kom et svanepar i Nordfjorden med 5 unger.-

Et nytt fartsskilt er kommet opp på Austerodden, med maks. fart 5 knop. Det har av og til vært litt uvettig kjøring inne i Våa, la oss håpe det blir slutt på det.
En ny båtsesong har begynt. La oss minne om at det i år er blitt påbudt med redningsvest ombord, selv i de minste båter. Der er også forskjellig annet utstyr som bør finnes ombord; selvsagt årer og øsekar, men en dregg kan også være nyttig.
Husk sjøvettsreglene og ha en riktig god båtsommer.--------

Søndag 11. juni blir det søndagsskoletur til Lyngdal jordbruksskole. Avgang fra kapellet kl. 11.00. Alle er velkommen til å delta. ---

For den som ikke har vært i Mandal det siste året vil en se en stor forandring i Bryggegata. Der er anlagt gang-og sykkelvei fra den gamle Fiskebrygga ned til parkeringsplassen ved Politigården. Denne er skilt fra gata innforbi med en mur som bukter og svinger seg i varierende høyde. Der er plantet trær og anlagt blomsterrabatter og der er benker hvor en kan slå seg ned og nyte utsikten mot elva.
Det er uten tvil blitt veldig fint, men det er jo et spørsmål om de millionene som er brukt, kunne ha vært anvent til bedre formål.----

En mild vinter behøver ikke nødvendigvis å gi en tidlig vår, kanskje snarere det motsatte. Selv om vekstene var kommet langt i mars/april, var tempen ubehagelig lav slik at en ikke kunne gå å nyte de blomstene som tvang seg fram.- Mot slutten av april fikk vi et par dager med nær sommer temperaturer, som fikk bjørka til å sprette. Men det varte bare et par dager, så var polarlufta tilbake igjen. Og den fortsatte faktisk ut hele mai. Ikke en dag som det var behagelig å sitte ute og drikke kaffe.
De aller siste dagene krøp tempen opp i 15-16 gr. Vi får håpe at dette er overtyren til sommeren og at den må bli en reprise fra i fjor.
Så vil vi ønske alle våre lesere, i inn-og utland en riktig god sommer. Vel møtt igjen når det lir møt høst. ----------

Rosnesbroa - en sikkerhetsrisiko?

Skogsøy bro er ikke den eneste av de kommunale broene i Mandal som lider under manglende vedlikehold. Også broene på Stoveland og Rosnes har behov for til dels betydelige opprustninger. Dette går klart frem av en rapport Veritas har laget for kommunen. Og verst er tilstanden for Rosnes bro på Skjernøy: Brokonstruksjonen er svekket i vesentlig grad og utbedringen må skje snarest for å opprettholde et akseptabelt sikkerhetsnivå. Teknisk sjef foreslår at det i første omgang bevilges 125.000 straks-kroner til nødvendig arbeid ved broene på Skogsøy, Stoveland og Rosnes.

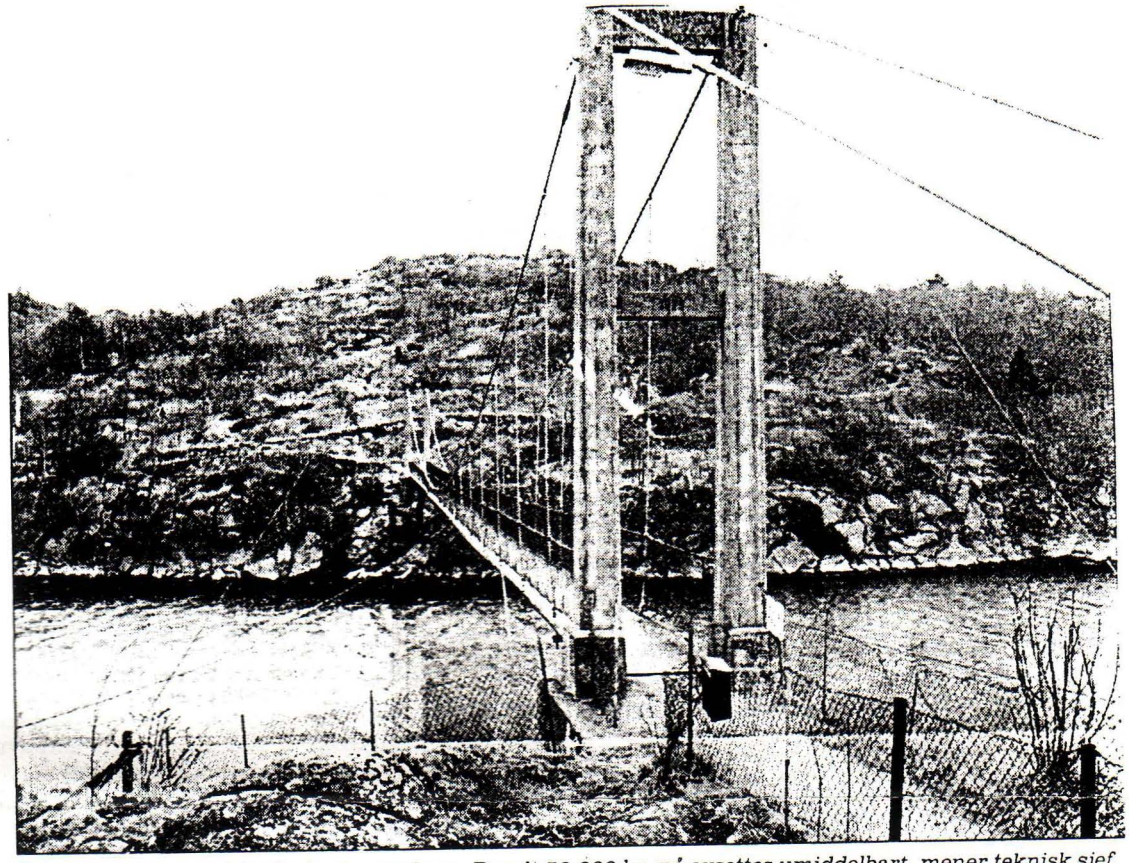

Det haster mest med å utbedre Rosnesbroa. Rundt 50.000 kr må avsettes umiddelbart, mener teknisk sjef.

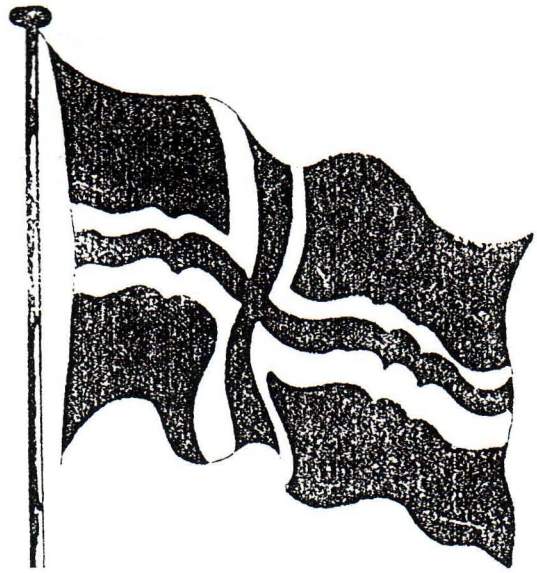

Kommunedelsplanen,forsatt fra side 8.

A gå noe videre i detaljer tror jeg ikke vi skal gjøre, men bare konstatere at nå ser det virkelig ganske lyst ut. Det syntes nok også gruppa som har arbeidet med dette, for de spanderte 2 store bløtkaker til 17. mai, en på kapellet og en på grendehuset.
Å si noe om fremdriftsplanen er litt risikabelt. Det er tross alt et ganske stort arbeide som skal utføres, og det skal først ut på anbud osv. Men det er vel ikke så helt urealistisk å anta at spaden kan bli satt i jorda en gang i løpet av høsten.----------

Skjernøys fram-tid vedtatt - Skjernøy-planen i boks

Høyre-politiker og Skjernøy- beboer, Thorstein Dyrstad, er fornøyd med resultatet av Skjernøy-planen.

Framtida for Skjernøy ble i går vedtatt av bystyret. Kommunedelplanen omfatter kanskje viktigst av alt kloakkutbygging for omlag fire millioner kroner, der Mandal kommune har påtatt seg merutgiftene på 1,5 millioner kroner.

Fridtjof Nygaard

- Planen er en ren genistrek. Selv om resultatet er mye likt det administrasjonen la fram, er poenget at lokalbefolkningen selv har skapt planen. Slik blir det lettere å vedstå seg planen, sa Høyre-politiker og Skjernøy- beboer, Thorstein Dyrstad.

- Dette var en ny erfaring og er blitt et eksempel til etterfølgelse. Ikke mange hadde trodd denne planen ville gå gjennom, sa Einar Torland (Ap).

Mekling

I går var det stor enighet i bystyret om at planen var praktfull og at Skjernøy-folk nå måtte ha god grunn til å føle seg fornøyd. Men enkelte minte seg selv på at alt ikke hadde gått like smertefritt.

På et seint tidspunkt i planprosessen var Mandal kommune og Fylkesmannen i Vest-Agder gjennom en mekling der kommunen ga tapt på flere punkter.

Fylkesmannen truet dengang med at fortsatt uenighet ville føre til at Miljøverndepartementet skulle avgjøre saken., Behandling over flere år i et departement ønsket ikke kommune å innlate seg på. Blant annet fikk det konsekvenser for hyttebygging øst på Rosnes, som i stedet ble naturvern- og friluftsinteresser.

Kotekrav nedstemt

Politikerne ble bedt om å sørge for at nye bolighus på Dyrstad ikke ble tillatt plassert høyere enn ca terrengkote 25.

Johan Vigebo (Høyre) fremmet forslag om at nye bolighus ikke skal sees i silhuett mot sjøen, og fikk flertall (29-14).

- I små bygdelag er det viktig for folk å få bygge på de fineste tomtene. Dette er en uforståelig båndlegging av eiendommer og tomter hvis kotekravene blir vedtatt, sa Vigebo og snudde bystyret.

Einar Torland var blant mindretallet:

- Det vil bli mange turer fra Dyrstad og ut på sjøen før det blir avgjort hvilke hus som står i silhuett.

Et enstemmig bystyre vedtok også, etter et forslag fra Lill Tony Ramvik (Ap), at all ny bebyggelse på Farestad/Rosnes i størrelse, form og materialvalg tilpasses på en god måte.

■ Framtida for Skjernøy ble i går vedtatt av bystyret. Kommunedelplanen omfatter kanskje viktigst av alt kloakkutbygging for omlag fire millioner kroner, der Mandal kommune har påtatt seg merutgiftene på 1,5 millioner kro-

■ Det var stor enighet i bystyret om at planen var praktfull og at Skjernøy-folk nå måtte ha god grunn til å føle seg fornøyd, selv om enekelte av grunneiernes ønsker ble avvist av Fylkesmannen i Vest-Agder.

Beboere på Skjernøy kan glede seg over en fullendt kommunedelplan.

Kompromiss om Skjernøy

Mandal kommune har inngått et kompromiss med fylkesmannens miljøvernavdeling om kommunedelplanen for Skjernøy. Hyttene på Rosnas tas ut av planen mot at miljøvernavdelingen frafaller innsigelsen til båthavn i Nordstranda på Dyrstad.

Rådmannen vil ikke anbefale at planen godkjennes av bystyret før hovedtrekkene i kloakkutbyggingen er avklart.

Nei til hytter

Hovedutvalget for næring, samferdsel og miljø i Vest-Agder fylkeskommune har funnet ut fra allmennhetens miljø- og friluftsinteresser at det må gå imot de nye hyttene som er vist på østre side av Rosnes i forslaget til kommunedelplan for Skjernøy.

Broene i Mandal forfaller

■ En rapport Veritas har laget for Mandal kommune viser at flere av de kommunale broene er i sterkt forfall. Særlig ille er tilstanden ved Rosnes bro der det kommer til å gå på sikkerheten løs om ikke noe gjøres straks. Også ved Stoveland bro er tilstanden ille. Teknisk sjef foreslår at det bevilges 125.000 kr til strakstiltak.